

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

Приети с решение на КС на катедра
„Политическа икономия“
Протокол № 12 / 29.11.2022 г.

Adopted by the Department of Political Economy
protocol № 12 / 29.11.2022

Утвърдил:
Approved by:

Заместник-ректор по учебната дейност
Проф. д-р Матилда Александрова-Бошнакова

Vice-Rector for Educational Activity
Prof. Dr. Matilda Aleksandrova-Boshnakova

ПРАВИЛА ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ЗАЩИТА НА ДИПЛОМНА РАБОТА /МАГИСТЪРСКА ТЕЗА/ НА СТУДЕНТИ ОТ ОКС МАГИСТЪР, СПЕЦИАЛНОСТ „ДИГИТАЛНА ИКОНОМИКА“. НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРОЦЕДУРИ

1. Студентите могат да се явят на защита на дипломна работа/магистърска теза след успешното полагане на всички изпити от учебния план.
2. Защитата на дипломните работи се организира за всеки випуск в рамките на четири дипломни сесии, съгласно графика на учебния процес.
3. Студентите имат право да се явят на защита на всяка от организираните за техния випуск дипломни сесии.
4. Студентите, които не са се явили на организираните за техния випуск дипломни сесии или не са защитили успешно, имат право на еднократно явяване в срок до две години след семестриалното им приключване на която и да е от организираните в този период дипломна сесия.

АКАДЕМИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ И ПРОЦЕДУРИ

1. Дипломната работа е писмена разработка, която представя знанията и уменията на студента за самостоятелно и цялостно разработване на конкретен проблем с научни средства. Магистърската теза се смята за самостоятелно научно или научно-приложно изследване, базирано на получени знания, придобити умения и натрупан опит. Целта е студентът да покаже способността си да прави анализи, обобщения, да ползва методи за оценка и анализ, да аргументира и доказва магистърска теза. Дипломната работа в ОКС „Магистър“ се приема като компонент от академичната самостоятелна работа на студента, тя трябва да съответства на профила на изучените академични дисциплини. Отговорността за разработката е на студента. Дипломната работа е самостоятелен проект, който формира знания и умения за самостоятелно изследване и показва научната подготовка на студента

2. За подпомагането на студентите при избора на тема за дипломна работа, катедрата подготвя списък с примерни теми от проблемната област на магистърската специалност (програма). Списъкът с примерни теми се публикува на сайта на УНСС в линка на катедра „Политическа икономия“.

3. За подготовката на списъка от примерни теми за дипломни работи всеки от преподавателите в магистърската специалност предлагат примерни теми на административния секретар на катедра „Политическа икономия“.

4. Избран от катедрата хабилитиран преподавател провежда среща със студентите не по-късно 4 месеца преди защитата, на която информира студентите за примерни теми на дипломни работи, срока за заявяване на тема, разясняват се изискванията при избора на тема, основни правила по нейната подготовка и по процедурата за защита.

5. Студентите избират сами темата, по която желаят да работят. Тя може да бъде и извън представения списък. Темата се заявява в посочения срок на електронната поща на административния секретар на катедра "Политическа икономия", като съобщението съдържа трите имена и факултетен номер на студента, избраната тема и научен ръководител

6. Избран от катедрата хабилитиран преподавател определя рецензент за всяка дипломна работа.

7. За научни ръководители на дипломанти и за рецензенти на дипломни работи се определят хабилитирани лица или лица, притежаващи образователна и научна степен „доктор”, специалисти в проблемната област на заявената тема. При липсата на съответни специалисти в катедрата, за научен ръководител и/или рецензент се определя лице от академичния състав на университета или външен специалист.

РАБОТА С НАУЧНИЯ РЪКОВОДИТЕЛ

1. Дипломантите имат инициативата за осъществяване на контакт с научния си ръководител.

2. Дипломантът осъществява проучване на основните литературни източници и на тази основа разработва примерен план на магистърската си теза, който да бъде обсъден с научния ръководител и да бъдат уточнени допълнително източниците на информация, които ще се ползват, план на тезата, да се формулират хипотетичния апарат, целите и задачите на изследването.

3. Научният ръководител консулира плана, дава препоръки и насоки на работа, изяснява правилата относно съдържанието, структурата и други изисквания към дипломната работа и нейната защита.

4. Научният ръководител и дипломантът уговарят графика и начина на провеждане на консултациите в процеса на подготовка на дипломната работа до нейното завършване.

5. В процеса на подготовка на дипломната работа, темата може да претърпи редакция, но без промяна на избраната област и проблем. Редакцията се съгласува с научния ръководител и се одобрява от него.

6. Дипломантите имат право на промяна на темата и на научния ръководител при достатъчно убедителна обосновка за това и въз основа на ново заявление.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ТЕХНИЧЕСКОТО ОФОРМЯНЕ НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

1. Титулната страница (Приложение 1) на магистърската теза трябва да информира за: висшето училище, факултет; катедра; магистърска програма (специалност); темата на дипломната работа; трите имена и факултетен номер на студента; името на научния ръководител; град, година на разработване. Веднага след заглавната страница се поставя страница със **Съдържанието** на дипломната работа, което трябва да включва наименованието на главите и параграфите, като всички инфраструктурни елементи се посочват задължително по страници.

2. Текстовата част на дипломната работа се оформя в стандартни страници (30 реда, 65-70 знака на ред). Минималният обем на дипломната работа е 50 стандартни страници основен текст (без приложения и ползвана литература). Бележките под линия се представят в края на страницата. Страниците се форматират с разстояние два сантиметра от всички страни на Times New Roman 13.

3. Всяка магистърска теза, съдържа увод и изложение (структурирано в глави), заключение, приложения, използвана литература.

4. В **Увода** (в размер от 2 до 5 страници) на магистърската теза ясно се формулират:

- актуалност и значимост на темата;

- ясно и точно се формулира тезата (хипотезата), защитавана от автора, т.е. твърдението, което ще бъде доказано чрез разработката;
- целта на изследването, свързана със заглавието на магистърската теза и даваща;
- задачи на магистърската теза, чрез които се уточнява целта и посочват етапите на нейното достижане;
- посочват се методите на изследване и на информационно осигуряване на разработката.

5. Изложението на дипломната работа съдържа обикновено 3 глави, които са логически свързани една с друга и последователно решават формулираните в увода основни задачи. Първата глава е тематична и включва литературен обзор на изследвания проблем и основните положения, които представляват основата на работа. Втората и третата глава развиват основните идеи на дипломанта, доказват се издигнатите хипотези. Всяка глава започва на нова страница. Текстът на всяка глава се структурира по параграфи със самостоятелни заглавия.

6. В Заключението се съдържа в синтезиран вид основната идея на автора и основните изводи, до които е стигнал в процеса на изследване.

7. В Приложението (ако темата и разработката изискват такива) са включени таблици, графики, схеми, образци на документация и др., които илюстрират проблема, обекта и темата. Всяко приложение започва на нова страница и се номерира (Приложение №), под който номер се цитира в текста.

8. Накрая се поставя **Използвана литература**. Използваната литература се подрежда по азбучен ред по фамилията на автора (първия автор, ако става дума за колектив), Първо се изреждат и номерират поредно източниците на кирилица, а после на латиница. Ако се цитира статия в сборник, първо се посочват автора и заглавието на статията или студията, след което съставителите/редакторите на сборника и неговото заглавие. При цитиране на електронни документи се посочва автор, заглавие, интернет адрес, дата на последно използване (посещение на сайта).

Пример:

- Гилпин, Робърт. Глобална политикономия, С., Изд. Дамян Яков, 2003
- Hausman, Daniel M. (Ed.) The Philosophy of Economics: An Anthology, Sec. ed., Cambridge: Cambridge University Press, 1994

9. Последна страница на дипломната работа е подписана декларация (Приложение 2), с която всеки дипломант декларира авторството си върху дипломната работа и информираността си за неблагоприятните последици при невярно деклариране.

10. Дипломната работа се подвързва със спирала или твърди корици.

ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЗАЩИТАТА

1. Студентите подават заявления за явяване на дипломна защита в определените от ОКС "Магистър" - редовно обучение срокове.

2. Катедреният съвет определя:

- датата за провеждане на защитата до 3 месеца преди нейното провеждане;
- председателят и членовете на държавната изпитна комисия за провеждане на дипломната защита, съставът на която съответства на изискванията на ЗВО;
- датата за предаване на готовите дипломни работи (не по-късно от една седмица преди защитата).

3. Датата за провеждане на запитата на дипломна работа се обявява не по-късно от 2 месеца преди защитата на дипломна работа.

4. Съставът на държавната изпитна комисия включва не по-малко от трима хабилитирани преподаватели. По изключение в състава на комисията може да се включи нехабилитиран преподавател с образователната и научна степен „доктор”, който е член на катедрата. В състава на изпитните комисии могат да се включват и хабилитирани лица от други катедри на университета.

5. Изпитните комисии се назначават със заповед на заместник-ректора по учебната дейност по доклад на ръководителя на катедрата.

6. Дипломантът представя готовата дипломната работа на научния си ръководител за одобрение. Научният ръководител я подписва на титулната страница, с което удостоверява, че е осъществил научно ръководство по нейната подготовката и одобрява окончателния й вариант. Дипломна работа, която не е подписана от научния ръководител не се рецензира и дипломантът не се допуска до защита.

7. Титулната страница на дипломната работа се предава на служителя от ОКС „Магистри“ - редовно обучение и е основание за включването на дипломанта в изпитния протокол за съответната дипломна сесия.

8. Одобрените от научните ръководители дипломни работи се предават в катедрата в два екземпляра - един на хартиен и един на електронен носител (изпраща се по електронна поща на административния секретар на катедрата).

9. Административният секретар на катедрата предава получените дипломни работи на рецензентите за подготовка на рецензиите.

10. Рецензентите изготвят рецензиите си не по-късно от два дни преди датата на защитата и ги предават на административния секретар на катедрата. Екземпляр от рецензията се предоставя и на дипломанта.

11. Рецензиите са в обем до две стандартни страници и съдържат: преценка за степента на разработеност на изследвания проблем, силните и слабите страни в изследването, въпроси и препоръки (при необходимост) и заключение с предложение за допускане или за недопускане до защита и предварителна качествена оценка на допуснатите („задоволителна“, „добра“, „висока“).

12. Дипломантите получават рецензията на дипломната си работа от административния сътрудник на катедрата най-късно един ден преди датата на защитата.

13. При предложение на рецензента за недопускане до защита, изпитната комисия взема окончателното решение за допускане или за недопускане.

ПРОВЕЖДАНЕ НА ЗАЩИТАТА

1. Защитата на дипломните работи е публична. На нея присъстват всички дипломанти, както и гости, които имат интерес към темите на защитаваните дипломни работи.

2. Защитата на дипломните работи се открива от председателя на комисията, който дава кратки указания за нейното протичане. Определя се и последователността в която дипломантите ще представят своите разработки.

3. Защитата на всяка дипломна работа се извършва в следния ред:

- дипломантът прави кратко експозе на дипломната си работа в рамките на 5 до 10 минути, желателно е експозето да е съпроводено с Power Point презентация; в експозето се съдържат мотивите за избор на темата, целта, тезата, логиката на структурата и съдържанието на дипломната работа, основни резултати от авторското изследване.
- рецензентът или член на комисията прочита рецензията;
- членовете на комисията задават въпроси по дипломната работа;
- въпроси могат да задават и присъстващите на защитата;
- дипломантът отговаря на въпросите и бележките от рецензията, на въпросите, зададени от комисията и на въпросите, зададени от присъстващите на защитата;
- председателят на комисията обявява приключването на защитата.

4. В рецензията и при оценката на дипломната работа се оценяват такива нейни характеристики като актуалност и значимост на темата; познания по избрания въпрос, включително и пълнота, точност и прецизност на критическия преглед на литературата по темата; собствено емпирично проучване; убедителност при формулирането на научните проблеми; адекватност на използваните методи; защита на собствени тези и изясняване на спорни аспекти на темата; позоваването на научни авторитети и коректност при цитирането; логичност

в структурата на изложението; правилен език, добър и ясен стил и език на изложението, обща езикова грамотност, намиране на резултатите конкретна реализация в социалната практика и др.

5. Оценките от защитата се оформят след приключването на защитата на всички дипломанти. Крайната оценка на всеки дипломант се оформя от комисията с консенсус на основата на оценките, дадени от всеки член на комисията и при съобразяване с препоръчителната оценка на рецензента.

6. Председателят на Държавната комисия обявява оценките от проведените защиты в деня на провеждането им, публично пред дипломантите. След обявяването на резултатите от проведената защита, председателят на Държавната комисия (или член на комисията) попълва изпитния протокол. Протоколът се подписва от Председателя и от членовете на Държавната комисия.

7. Дипломните работи и рецензиите се съхраняват в срок от една година. Ръководството на катедрата, нейните членове и административният секретар гарантират защитата на интелектуалната собственост върху дипломните работи.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ДИПЛОМАНТИТЕ

1. Дипломантите са длъжни да спазват посочените в тези правила срокове, ред и изисквания. При неспазването им се носи отговорност под формата на недопускане до защита.

2. При установяване на значителни обеми чужди текстове, фигури, графики, таблици, използвани без цитиране на техните автори и използваните източници, изпитната комисия анулира дипломната работа. Анулирането се извършва с протокол на изпитната комисия.

ДОКУМЕНТАЦИЯ

1. Оценките от дипломната защита се нанасят в изпитния протокол. Протоколът се подписва от председателя и от членовете на държавната изпитна комисия в деня на приключването на защитите.

2. Протоколите от проведената дипломна защита се предават на сътрудника от ОКС „Магистри“ - редовно обучение, който подпомага административно обучението по специалността.

3. За всички дипломни работи се поддържа регистър в катедрата. Регистърът се води по изпитни сесии. Информацията в регистъра се отразява от административния секретар на катедрата.

4. Регистърът на дипломните работи има следните позиции:

- трите имена на дипломанта;
- факултетен номер на дипломанта;
- тема на дипломната работа;
- научен ръководител;
- рецензент;
- дата на защитата;

5. Дипломните работи могат да се ползват от преподаватели в катедрата, докторанти към катедрата и студенти от специалността. Ползването се отбелязва в регистъра.

6. Дипломните работи на хартиен носител се съхраняват за срок от една година

ДИПЛОМИРАНЕ

1. Защитилите успешно дипломна работа получават диплома на университета за завършено висше образование с образователно-квалификационна степен „магистър“.

2. Връчването на дипломите става на тържествена церемония, организирана от катедрата. На церемонията присъстват дипломантите, членовете на катедрата, представители на ректорското и деканското ръководство, гости.

3. Дипломите се връчват от ръководителя на катедрата или определен от него член на катедрата.

4. На дипломантите, показвали отличен успех при следването си и при защита на дипломните работи се връчват университетски грамоти за постигнати високи академични резултати в обучението.

5. Дипломантите получават дипломите си лично и удостоверяват това с подпись в книга за издадените от УНСС дипломи.

6. Дипломантите предоставят по желание данни за контакти. Данните се съхраняват в катедрата и могат да се използват само по повод катедрени, факултетни и университетски научни мероприятия и други академични прояви.

Ръководител катедра „Политическа икономия“:
проф. д.н. Пенчо Пенчев

**УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
ОБЩОИКОНОМИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ПОЛИТИЧЕСКА ИКОНОМИЯ”
МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА “ДИГИТАЛНА ИКОНОМИКА”**

СОЦИОКУЛТУРНА МЕТРИКА НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ ПРОЦЕС

Дипломант:

Петър Д. Петров
Фак. №254367

Научен ръководител:
проф. д-р П. Славчев

СОФИЯ
202.... г.

Приложение 2

ДЕКЛАРАЦИЯ

Долуподписаният

.....,
/трите имена/

дипломант в специалност „**Дигитална икономика**”, ОКС Магистър, фак. № ....., декларирам, че представената от мен дипломна работа/магистърска теза е моя авторска разработка и по никакъв начин не накърнява чужди авторски права.

Информиран съм за правото на държавната изпитна комисия да анулира дипломната ми работа при установяването на значителен обем чужди текстове, фигури, графики и таблици, използвани в дипломната ми работа без цитиране на техните автори и използваните източници.

.....
Декларатор:

/дата/